

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

AGODI
AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

Studiebekrachtiging in het secundair onderwijs

SO en BuSO opleidingsvorm 3 en 4

Webinar – 28 november 2023

Kristel De Plecker

Marc Van de Meirssche

AGODI
ACADEMIE

Programma

1. Inleiding
2. Algemene principes
3. Gewoon SO en opleidingsvorm 4 (OV4)
  - 3.1. Eerste graad
  - 3.2. Tweede graad
  - 3.3. Derde graad
4. Opleidingsvorm 3 (OV3)

Doelstellingen

- Je kan de algemene principes van het organisatiebesluit toelichten.
- Je kan de nieuwigheden bij de studiebekrachtiging van zowel duale als niet-duale structuuronderdelen benoemen.
- Je kan de verschillende studiebewijzen benoemen.
- Je kan studiebewijzen op een correcte manier uitreiken.
- Je kan de verschillen in attesten van regelmatige lesbijwoning beschrijven.
- Je kan de relevante omzendbrieven en de regelgeving met betrekking tot de studiebekrachtiging raadplegen.
- Je kan bij problemen de juiste contactpersonen binnen AGODI aanspreken om tot een oplossing te komen.

1. Inleiding

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

AGODI
AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

Inleiding

- **Besluit van de Vlaamse Regering over de organisatie van het secundair onderwijs, wat leerlingen betreft van 15 juli 2022**
  - <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document/16008#94>
- **Omzendbrief SO64**
  - <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#10-2-1-12>
- **Omzendbrief SO/2011/03 (buso)**
  - <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14309>

Inleiding

- **Uitrol van de modernisering**
  - Gewoon SO en BUSO OV4
    - 1ste tot 6e leerjaar
  - BUSO OV3
    - Observatiefase tot integratiefase
  - Nieuwe modellen van studiebewijzen

2. Algemene principes

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

AGODI
AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

Evaluatie, deliberatie en studiebekrachtiging

- **Leerlingevaluatie → studiebekrachtiging**
- **Op basis van beslissing delibererende klassenraad**
  - Verplicht gebruik ter beschikking gestelde modellen
  - Ingevuld i.o.m. het proces-verbaal en notulen
- **Basisprincipes van evaluatie moeten opgenomen zijn in het school- of centrumreglement**
- **Resultaat van deliberatie:**
  - Geslaagd met vrucht en zonder beperkingen (A-attest)
  - Geslaagd zijn met vrucht maar met beperkingen (A-attest met beperkingen of B-attest)
  - Niet geslaagd (C-attest)
- **Alle beslissingen van de delibererende klassenraad moeten gemotiveerd worden**
  - Bij negatieve beslissingen ook steeds aan ouders de motivatie bezorgen

Doelgroep

- **Studiebekrachtiging aan regelmatige leerlingen**
  - Een regelmatige leerling:
    - voldoet aan de toelatingsvoorwaarden;
    - volgt de vorming werkelijk en regelmatig.
  - Vrije leerlingen ontvangen een attest van lesbijwoning als vrije leerling (gewoon SO en OV4) of een schooleigen attest (OV3)

Tijdstip van uitreiken

- Op het einde van ieder leerjaar: 30 juni
  - Evaluatiebeslissing vanaf de 5^e laatste lesdag van juni
  - uitgezonderd: graadevaluatie - spreiding medische redenen - overgang met tekorten (zie verder)
- **Na 30/06: beslissingstermijn verlengen**
  - Uiterlijk tot de start van het nieuwe schooljaar
  - Nog niet beschikking over voldoende informatie
    - Bijkomende info: herexamens, vakantiewerk, ...
- Voor 30/06: vervroegde studiebekrachtiging
  - In de 2^e en 3^e graad
    - Positieve studiebekrachtiging
      - A- of B-atteest
    - Bij stopzetting van de opleiding
      - Geen C-atteest uitreiken

Administratief

- **Beslissingen delibererende klassenraad: verplichte documentering**
  - Een proces-verbaal (PV) = lijst van geslaagde en niet-geslaagde leerlingen, ook leerlingen voor wie geen formele beslissing werd genomen of die een IAC volgen
  - Notulen met de synthese van de elementen die tot de beslissing hebben geleid
- **Ondertekening PV**
  - Door de voorzitter en 3 leden van de klassenraad
  - Als elektronisch wordt bijgehouden: elektronische handtekening is mogelijk
- **Bewaartermijnen:**
  - PV: 50 jaar
  - Notulen: 5 jaar

Administratief

- **Addendum proces-verbaal**
  - Bij uitstel van de beslissing (herexamens)
  - Bij de omzetting van een ARL (attest van regelmatige lesbijwoning) naar een oriënteringsattest
  - Vervanging van de eerste beslissing na overleg tussen de school en betrokkenen, betwisting door het schoolbestuur: originele lijn schrappen + vermelding 'zie pv-addendum'
  - Afzonderlijk PV addendum voor de beslissing van de beroepscommissie naar aanleiding van betwisting

Leerjaar- vs. graadevaluatie

- 1ste graad A-stroom: enkel leerjaarevaluatie
- 1ste graad B-stroom + 2e of 3e graad: keuze van de school

Bij graadevaluatie

- Op het einde van het 1ste leerjaar van de graad:
  - Attest van regelmatige lesbijwoning (= ARL uitgestelde beslissing)
    - Altijd overgang naar het volgende leerjaar
- Bij overstap naar andere opleiding of andere school met leerjaarevaluatie:
  - Oriënteringsattest

Niet-duale vs. duale opleidingen

- Nog weinig verschillen op vlak van studiebekrachtiging
  - 2^e graad arbeidsmarktfinaliteit
    - Niet-duale opleiding: getuigschrift zonder OK2
    - Duale opleiding: getuigschrift met OK2 of BK/DK
  - In de 3^e graad dual
    - Getuigschrift 2^e graad OK2
      - in uitzonderlijke gevallen, na flexibele instap op basis van een BK/DK/certificaat

Attest van arbeidsrijpheid en - bereidheid

- Voor elke leerling met een A/B-attest in het 2^e leerjaar van de 2^e graad en het 1ste leerjaar van de 3^e graad, dubbele finaliteit en arbeidsmarktfinaliteit
- Advies is louter informatief en niet bindend
- Wordt ook vermeld op het oriënteringsattest

Attesten van lesbijwoning

- Bij graadevaluatie: op het einde van het 1ste leerjaar van de graad
  - ARL uitgestelde beslissing
- Bij overgang met tekorten:
  - ARL overgaan met tekorten
  - Na TKR oriënteringsattest omgezet naar ARL overgang tekorten
  - Indien de leerling niet slaagt voor het 2^e leerjaar van de graad maar de tekorten van het 1ste jaar zijn weggewerkt: oriënteringsattest van het 1ste leerjaar uitreiken
- Bij spreiding van het lesprogramma over 2 schooljaren of een graad over 3 schooljaren
  - ARL spreiding lesprogramma

Individueel aangepast curriculum (IAC)

- Komt normaal niet in aanmerking voor de gewone studiebekrchtiging
  - Attest van verworven bekwaamheden IAC

Individueel aangepast curriculum (IAC)

- In uitzonderlijke gevallen
  - Gewone studiebekrachtiging
    - Geen aanvraag meer bij Onderwijsinspectie, wel toezicht op gelijkwaardigheid doelen via doorlichting
    - Op niveau van individuele doelen gemotiveerd
  - Getuigschrift OV3
    - Vanaf schooljaar 2023-2024, leerling met IAC-verslag OV3 of daaraan gelijkgesteld
    - Onder bepaalde voorwaarden:
      - Inhoudelijke aansluiting tussen huidige opleiding en OV3-opleiding
      - Contactname met OV3-school om overeenkomst doelen na te gaan
      - Vertegenwoordiger OV3-school = stemgerechtigd lid van de klassenraad

Kwalificatiestructuur

- Getrapt systeem 2^e en 3^e graad in dubbele en arbeidsmarktfinaliteit en in de kwalificatie- en integratiefase OV3
- 2 soorten kwalificaties: onderwijs- en beroepskwalificatie
  - Binnen beroepskwalificaties ook deelkwalificaties
- **Indien leerling geslaagd is voor alles → OK**
  - A- of B-attest + Getuigschrift of diploma
- **Indien de leerling niet volledig geslaagd → per BK evalueren**
  - C-attest + BK en/of DK en/of Bewijs van competenties
- **Vnl. in 2e leerjaar van de 2e of 3e graad of fase**

3. Gewoon SO en OV4

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

AGODI
AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

Soorten studiebekräftiging

- Oriënteringsattesten: A-, B-, C-atteft
- Getuigschriften/diploma's
  - Getuigschrift basisonderwijs OK1
  - Getuigschrift van de 1ste graad
  - Getuigschrift van de 2de graad
  - Getuigschrift van de 2de graad OK2 (in structuuronderdelen met beroeps- of deekwalificaties)
  - T.e.m. 2023-2024: Studiegetuigschrift van het 2de leerjaar van de 3de graad
  - Diploma secundair onderwijs (in de toekomst OK3 of OK4)
  - Getuigschrift basiskennis bedrijfsbeheer: kan nog na 6de of 7de jaar
- Bewijzen
  - Bewijs van beroepkwalificatie (BK)
  - Bewijs van deekwalificatie (DK)
  - Bewijs van competentie (BVC)
- Atteft van lesbijwoning als regelmatige of vrije leerlingen
- Atteft van verworven bekwaamheden (i.g.v. IAC)

3.1. Eerste graad

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

AGODI
AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

Onderwijsstructuur

1ste graad

	A-stroom	B-stroom
1 ^{ste} leerjaar	1A	2A
2 ^e leerjaar	2A	2B

1ste leerjaar A

- Volgende oriënteringsattesten kunnen worden uitgereikt:
  - Oriënteringsattest A
  - Oriënteringsattest A met beperkingen
    - recht op overzitten indien geclausuleerd voor minstens de helft van de basisopties 2A/2B
  - Oriënteringsattest A met verplichte remediëring
    - de remediëring is een verplichting zowel in hoofde van de leerling als de school
  - Oriënteringsattest C (enkel in uitzonderlijke gevallen)
- Attest regelmatige lesbijwoning (ARL) bij overgang bij tekorten
- Schooleigen attest bij vroegtijdige schoolverlating

1ste leerjaar B (geen graadevaluatie)

- Volgende oriënteringsattesten kunnen worden uitgereikt:
  - Oriënteringsattest A
  - Oriënteringsattest A met beperkingen
    - recht op overzitten indien geclausuleerd voor minstens de helft van de basisopties 2A/2B
  - Oriënteringsattest A met verplichte remediëring
    - de remediëring is een verplichting zowel in hoofde van de leerling als de school
  - Oriënteringsattest C (enkel in uitzonderlijke gevallen)
- Attest regelmatige lesbijwoning (ARL) bij overgang bij tekorten
- Schooleigen attest bij vroegtijdige schoolverlating
- Getuigschrift basisonderwijs OK 1

1ste leerjaar B (graadevaluatie)

- Attest regelmatige lesbijwoning (ARL) op einde van 1 B
  - Geeft recht naar hoger leerjaar over te gaan
  - Geen oriënteringsattest
- Schooleigen attest bij vroegtijdige schoolverlating

2e leerjaar A

- Volgende oriënteringsattesten kunnen worden uitgereikt:
  - Oriënteringsattest A + getuigschrift 1^e graad SO
  - Oriënteringsattest B + getuigschrift 1^e graad SO
    - Bindend advies overzitten (niet bij te zware clausulering/ 2 finaliteiten of 3 onderwijsvormen)
    - Clausulering op niveau van finaliteit/onderwijsvorm/structuuronderdeel
  - Oriënteringsattest C
- Schooleigen attest bij vroegtijdige schoolverlating
- Opgelet: bij ARL met tekorten indien leerling in de loop van het schooljaar uit het systeem stapt: oriënteringsattest van 1^e jaar

2e leerjaar B

- Volgende oriënteringsattesten kunnen worden uitgereikt:
  - Oriënteringsattest A + getuigschrift 1^e graad SO
  - Oriënteringsattest B + getuigschrift 1^e graad SO
    - Bindend advies overzitten (niet bij te zware clausulering/ 2 finaliteiten of 3 onderwijsvormen
    - Clausulering op niveau van finaliteit/onderwijsvorm/structuuronderdeel
  - Oriënteringsattest C
- Schooleigen attest bij vroegtijdige schoolverlating
- Opgelet: bij ARL met tekorten indien leerling in de loop van het schooljaar uit het systeem stapt: oriënteringsattest van 1^e jaar

2e leerjaar B (graadevaluatie)

- Volgende oriënteringsattesten kunnen worden uitgereikt:
  - Oriënteringsattest A + getuigschrift 1^e graad SO
  - Oriënteringsattest B + getuigschrift 1^e graad SO
    - Bindend advies overzitten (niet bij te zware clausulering/ 2 finaliteiten of 3 onderwijsvormen
    - Clausulering op niveau van finaliteit/onderwijsvorm/structuuronderdeel
  - Oriënteringsattest C
    - Indien leerling wel de leerplandoelstellingen van het eerste jaar heeft behaald maar niet geslaagd is voor het tweede leerjaar van de graad dan wordt voor het eerste leerjaar een A-attest uitgereikt.
- Getuigschrift basisonderwijs OK1
  - indien leerling nog niet in bezit ervan is

3.2. Tweede graad

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

AGODI
AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

Onderwijsstructuur

2^e graad

Finaliteit	Doorstroom			Dubbel		Arbeidsmarkt
Onderwijsvorm	ASO	TSO	KSO	TSO	KSO	BSO
1 ^{ste} leerjaar						
2 ^e leerjaar						

Doorstroomfinaliteit

1ste leerjaar

- Leerjaarevaluatie
  - A-attest
  - B-attest + bindend advies overzitten (behalve bij te zware clausulering)
  - C-attest
    - Leerjaar slechts gedeeltelijk gevolgd → schooleigen attest ipv C-attest
  - ARL met tekorten
- Graadevaluatie
  - Attest van regelmatige lesbijwoning (ARL uitgestelde beslissing)

Doorstroomfinaliteit

2^e leerjaar

- Leerjaarevaluatie
  - A-attest + getuigschrift 2^e graad SO
  - B-attest + getuigschrift 2^e graad SO + bindend advies overzitten (uitz. bij te zware clausulering)
  - C-attest
    - Leerjaar slechts gedeeltelijk gevolgd → schooleigen attest ipv C-attest
- Graadevaluatie
  - A-attest + getuigschrift 2^e graad SO
  - B-attest + getuigschrift 2^e graad SO + bindend advies overzitten (uitz. bij te zware clausulering)
  - C-attest
    - Leerjaar slechts gedeeltelijk gevolgd → schooleigen attest ipv C-attest
- Noot: indien enkel geslaagd voor 1ste leerjaar van de graad maar niet voor 2^e leerjaar dan oriënteringsattest 1^e leerjaar uitreiken

Dubbele finaliteit

1ste leerjaar

- Leerjaarevaluatie
  - A-attest
  - B-attest + bindend advies overzitten (uitz. bij te zware clausulering)
  - C-attest
    - Bewijs van competenties (voor zover de leerling stopt)
    - Leerjaar slechts gedeeltelijk gevolgd → school- of centrumeigen attest i.p.v. C-attest
  - ARL met tekorten
- Graadevaluatie
  - Attest van regelmatige lesbijwoning (ARL uitgestelde beslissing)

Dubbele finaliteit

2^e leerjaar

- Leerjaarevaluatie
  - A-attest + getuigschrift 2^e graad SO
  - B-attest + bindend advies overzitten (uitz. bij te zware clausulering) + getuigschrift 2^e graad SO
  - C-attest
    - Bewijs van competenties (voor zover de leerling stopt)
    - Leerjaar slechts gedeeltelijk gevolgd → school- of centrameigen attest i.p.v. C-attest

+ Advies arbeidsrijpheid en – bereidheid

- In niet-duale opleidingen

Dubbele finaliteit

2^e leerjaar

- Graadevaluatie
    - A-attest + getuigschrift 2^e graad SO
    - B-attest + bindend advies overzitten (uitz. bij te zware clausulering) + getuigschrift 2^e graad SO
    - C-attest
      - Bewijs van competenties (voor zover de leerling stopt)
      - Leerjaar slechts gedeeltelijk gevolgd → school- of centrumeigen attest i.p.v. C-attest
- + advies arbeidsrijpheid en – bereidheid
- In niet-duale opleidingen

Arbeidsmarktgerichte finaliteit

1ste leerjaar

- Leerjaarevaluatie
  - A-attest
  - B-attest + bindend advies overzitten (uitz. bij te zware clausulering)
  - C-attest
    - + In geval de leerling stopt:
      - Bewijs van competenties
      - Bewijs van BK of DK (enkel in duaal)
      - Leerjaar slechts gedeeltelijk gevolgd → school- of centrumeigen attest i.p.v. C-attest
  - ARL met tekorten
- Graadevaluatie
  - Attest van regelmatige lesbijwoning (ARL uitgestelde beslissing)

Arbeidsmarktgerichte finaliteit

2^e leerjaar

- Leerjaarevaluatie
  - A-attest + getuigschrift 2^e graad/getuigschrift 2^e graad OK 2
  - B-attest + bindend advies overzitten (uitz. bij te zware clausulering) + getuigschrift 2^e graad/getuigschrift 2^e graad OK 2
  - C-attest
    - + In geval de leerling stopt:
      - Bewijs van competenties
      - Bewijs van BK of DK (enkel in duaal)
      - Leerjaar slechts gedeeltelijk gevolgd → school- of centrameigen attest i.p.v. C-attest
- + Advies arbeidsrijpheid en – bereidheid
  - In niet-duale opleidingen

Arbeidsmarktgerichte finaliteit

2^e leerjaar

- Graadevaluatie
  - A-attest + getuigschrift 2^e graad SO (voor dual = getuigschrift 2^e graad OK 2)
  - B-attest + bindend advies overzitten (uitz. bij te zware clausulering) + getuigschrift 2^e graad SO (voor dual = getuigschrift 2^e graad OK 2)
  - C-attest
    - + In geval de leerling stopt:
      - Bewijs van competenties
      - Bewijs van BK of DK (enkel in dual)
      - Leerjaar slechts gedeeltelijk gevolgd → school- of centrum-eigen attest i.p.v. C-attest
- + Advies arbeidsrijpheid en – bereidheid
  - In niet-duale opleidingen

Aanloopstructuuronderdelen

- 1^e leerjaar 2^e graad
  - A, B of C-attest
  - Bij C-attest: eventueel Bewijs van competenties
- 2^e leerjaar 2^e graad
  - A, B of C-attest
  - Bij C-attest kan ook BK/DK of Bewijs van competenties
  - Eigenlijk geen getuigschrift 2^e graad OK2 mogelijk tenzij bij kwalificerend traject op maat (A- of B-attest)
- Als overstap naar 2^e graad duaal niet mogelijk is
  - Beslissing klassenraad kwalificerend traject op maat
    - Noodzaak aan te tonen bij doorlichting aan onderwijsinspectie

3.3. Derde graad

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

AGODI
AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

Onderwijsstructuur

3^e graad

Finaliteit	Doorstroom			Dubbel		Arbeidsmarkt
Onderwijsvorm	ASO	TSO	KSO	TSO	KSO	BSO
1 ^{ste} leerjaar						
2 ^e leerjaar						

Doorstroomfinaliteit

1ste leerjaar

- Leerjaarevaluatie
  - A-attest
  - C-attest
    - Leerjaar slechts gedeeltelijk gevolgd → schooleigen attest ipv C-attest
  - ARL met tekorten
- Graadevaluatie
  - Attest van regelmatige lesbijwoning (ARL uitgestelde beslissing)

2^e leerjaar (vanaf 2024-2025)

- Leerjaar- en graadevaluatie
  - Diploma OK4
  - C-attest
    - Leerjaar slechts gedeeltelijk gevolgd → schooleigen attest ipv C-attest

Dubbele finaliteit

1ste leerjaar

- Leerjaarevaluatie
  - A-attest
  - B-attest
    - Clausulering voor de dubbele finaliteit - kso of tso
    - + bindend advies overzitten
  - C-attest
    - Leerjaar slechts gedeeltelijk gevolgd → school- of centrameigen attest i.p.v. C-attest
  - ARL met tekorten
- Graadevaluatie
  - Attest van regelmatige lesbijwoning (ARL uitgestelde beslissing)

Dubbele finaliteit

1ste leerjaar

+ advies arbeidsrijpheid en – bereidheid

- In niet-duale opleidingen
- Als het leerjaar met vrucht, al dan niet met clausulering, werd beëindigd
  - A- of B-attest

+ Bewijs van BK/DK/competenties of school- of centrameigen attest

- In niet-duale en duale opleidingen
- Als de leerling de opleiding verlaat tijdens of na het 1ste jaar (= overstapt naar een andere opleiding of het onderwijs verlaat)

Dubbele finaliteit

2^e leerjaar (vanaf 2024-2025)

- Leerjaar- en graadevaluatie
  - Diploma OK4
  - C-attest
    - Leerjaar slechts gedeeltelijk gevolgd → school- of centrumeigen attest i.p.v. C-attest
    - + Bewijs van beroepskwalificatie, deelkwalificatie of competentie mogelijk

Arbeidsmarktgerichte finaliteit

1ste leerjaar

- Leerjaarevaluatie
  - A-attest
  - C-attest
    - Leerjaar slechts gedeeltelijk gevolgd → school- of centrumeigen attest i.p.v. C-attest
  - ARL tekorten
- Graadevaluatie
  - Attest van regelmatige lesbijwoning (ARL uitgestelde beslissing)

Arbeidsmarktgerichte finaliteit

1ste leerjaar

+ advies arbeidsrijpheid en – bereidheid

- In niet-duale opleidingen
- Als het leerjaar met vrucht, al dan niet met clausulering, werd beëindigd
  - A-attest

+ Bewijs van BK/DK/competenties of school- of centrameigen attest

- In niet-duale en duale opleidingen
- Als de leerling de opleiding verlaat tijdens of na het 1ste jaar (= overstapt naar een andere opleiding of het onderwijs verlaat)

Arbeidsmarktgerichte finaliteit

2^e leerjaar (vanaf 2024-2025)

- Leerjaar- en graadevaluatie
  - Diploma OK3
  - C-attest
    - Leerjaar slechts gedeeltelijk gevolgd → school- of centrumeigen attest i.p.v. C-attest
    - + Bewijs van beroepskwalificatie, deelkwalificatie of competentie mogelijk

Getuigschrift 2^e graad OK2 in 3^e graad duaal

- Enkel bij duale opleidingen
- In 1ste of 2^e leerjaar van de 3^e graad
- Na instap in 3^e graad o.b.v. een beroepskwalificatie
- Als de nog niet behaalde doelen van een duaal structuuronderdeel van de 2^e graad arbeidsmarktfinaliteit – bso in voldoende mate behaald zijn

PAUZE

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

AGODI
AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

Beantwoorden van vragen

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

AGODI
AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

4. Opleidingsvorm 3 (OV3)

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

AGODI
AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

Inleiding

- **Besluit van de Vlaamse Regering over de organisatie van het secundair onderwijs, wat leerlingen betreft van 15 juli 2022**
  - <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document/16008#94>
- **Omzendbrief SO/2011/03 (buso)**
  - <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14309>
- **Omzendbrief SO64 (gewoon SO en OV4)**
  - <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#10-2-1-12>

Inleiding

- **Uitrol van de modernisering**
  - BUSO OV3
    - Observatiefase tot 1ste jaar kwalificatiefase
    - Wijzigingen aan studiebekrachtiging
      - Vanaf 2024-2025: in kwalificatiefase
      - Vanaf 2025-2026: in integratiefase
  - Nieuwe modellen van studiebewijzen
    - Ter beschikking begin 2024

Algemene principes

- Evaluatie, deliberatie en studiebekrachtiging
- Doelgroep
- Tijdstip van uitreiken
- Administratief

Evaluatie en studiebekrachtiging

- **Leerlingevaluatie → Evaluatiebeslissing → studiebewijs**
- **Op basis van beslissing klassenraad**
  - Verplicht gebruik ter beschikking gestelde modellen
  - Ingevuld i.o.m. het proces-verbaal en notulen
- **Basisprincipes van evaluatie moeten opgenomen zijn in het schoolreglement**
- **Alle beslissingen van de klassenraad moeten gemotiveerd worden**

Administratief

- **Beslissingen klassenraad: verplichte documentering**
  - Een proces-verbaal (PV) per opleiding
    - Opgemaakt eind juni
    - Kan aangevuld worden met een PV addendum
  - Notulen met de synthese van de elementen die tot de beslissing hebben geleid
- **Ondertekening PV**
  - Door de voorzitter en 3 leden van de klassenraad
  - Als elektronisch wordt bijgehouden: elektronische handtekening is mogelijk
- **Bewaartermijnen:**
  - PV: 50 jaar
  - Notulen: 5 jaar

Tijdstip van uitreiken

- Op het einde van de opleidingsfase, de kwalificatiefase en de integratiefase: 30 juni
  - Evaluatiebeslissing vanaf de 5^e laatste lesdag van juni
  - (maximale) studiebekrachtiging op het einde van de fase (= 2^e jaar in opleidings- en kwalificatiefase)
- **Na 30/06: beslissingstermijn verlengen**
  - Uiterlijk tot de start van het nieuwe schooljaar
  - Nog niet beschikking over voldoende informatie
- Voor 30/06: vervroegde studiebekrachtiging
  - In de kwalificatie- en integratiefase

Doelgroep

- **Studiebekrachtiging aan regelmatige leerlingen**
  - Een regelmatige leerling:
    - voldoet aan de toelatingsvoorwaarden;
    - volgt de vorming werkelijk en regelmatig.
  - Vrije leerlingen ontvangen een schooleigen attest.

Begrippen en afkortingen

- OV = opleidingsvorm
- OK = onderwijskwalificatie
- OF = opleidingsfase – KF = kwalificatiefase – IF = integratiefase
- ABO = alternerende beroepsopleiding
- VC = verworven competenties
- AVB = attest verworven bekwaamheden
- BK = bewijs van beroepskwalificatie
- DK = bewijs van deelkwalificatie
- BVC = bewijs van competenties
- ARL = attest van regelmatige lesbijwoning

Overzicht voor en na modernisering

FASE	Voor modernisering		Na modernisering
Observatie	/		/
Opleiding	/		BVC of ARL
Kwalificatie	<u>Niet-duaal</u>	<u>Duaal</u>	Getuigschrift OK2
	Getuigschrift OV3*	Getuigschrift OV3	Getuigschrift OV3
	Getuigschrift VC*	BK	BK
	AVB*	DK	DK
	Attest beroepsonderwijs*	AVB	BVC
		Attest beroepsonderwijs	ARL
Integratie	Getuigschrift ABO	Getuigschrift OV3	Getuigschrift OK2
	Attest ABO	BK	Getuigschrift OV3
		DK	BK
	+ studiebewijzen*	AVB	DK
		Attest beroepsonderwijs	BVC
			ARL

Overzicht schooljaar 2023-2024

FASE	Voor modernisering		Na modernisering
Observatie			/
Opleiding			BVC of ARL
Kwalificatie	<u>Niet-duaal</u>	<u>Duaal</u>	
	Getuigschrift OV3* Getuigschrift VC* AVB* Attest beroepsonderwijs	Getuigschrift OV3 BK DK AVB Attest beroepsonderwijs	
Integratie	Getuigschrift ABO Attest ABO + studiebewijzen*	Getuigschrift OV3 BK DK AVB Attest beroepsonderwijs	

Overzicht vanaf 2025-2026

FASE	Voor modernisering	Na modernisering
Observatie		/
Opleiding		BVC of ARL
Kwalificatie		Getuigschrift OK2 Getuigschrift OV3 BK DK BVC ARL
Integratie		Getuigschrift OK2 Getuigschrift OV3 BK DK BVC ARL

Opleidingsfase

- Tijdstip van uitreiking: 30 juni (op het einde van de fase)
  - Verlenging mogelijk tot start van nieuwe schooljaar (zie eerder)

Bewijs van competenties

- Aan alle leerlingen
- Opsomming beroepsgerichte competenties
  - In voldoende mate verworven
- Geen toelatingsvoorwaarde voor volgend leerjaar of fase
  - Los van beslissing klassenraad m.b.t. verlenging duur van de fase

Attest van regelmatige lesbijwoning

- Geen recht op Bewijs van competenties

+ Advies arbeidsbereidheid en –rijpheid

- Niet-bindend
- Geen toelatingsvoorwaarde tot duale opleiding

Kwalificatiefase – schooljaar 2023–2024

- Tijdstip van uitreiking: 30 juni of doorheen het schooljaar (op het einde van de fase)
- Studiebewijzen worden niet cumulatief uitgereikt
- Volgen bijkomende opleiding mogelijk in KF of IF

Getuigschrift van de opleiding

- Alle competenties uit opleidingsprofiel of standaardtraject behaald
- In voldoende mate de ontwikkelingsdoelen nagestreefd

Enkel in niet-duale opleiding

Getuigschrift van verworven competenties

- Slechts in 8 opleidingen
- Verworven competenties afgeleid uit het opleidingsprofiel en vormen een afgerond geheel binnen een opleiding dat leidt tot reële inzetbaarheid op de arbeidsmarkt

Kwalificatiefase – schooljaar 2023–2024

Enkel in duale opleidingen:

Bewijs van beroepskwalificatie

- Geslaagd voor alle competenties die deel uitmaken van een BK

Bewijs van deelkwalificatie

- Afgerond geheel van competenties uit BK dat relevant is voor de arbeidsmarkt
- Soms meerdere BKs te behalen in één opleiding, soms enkel DK.
- Getuigschrift OV3, BK of DK behaald in de kwalificatiefase van een duale opleiding → geen toelating tot integratiefase van dezelfde duale of nauw-verwante niet-duale opleiding.

Kwalificatiefase – schooljaar 2023–2024

Attest van verworven bekwaamheden

- Vermelding alle verworven bekwaamheden/afzonderlijke competenties
- In duale opleiding: combineerbaar met BK of DK

Attest van beroepsonderwijs

- Als je geen recht hebt op één van de andere studiebewijzen
- Vermelding periode van lesbijwoning
- Schriftelijke motivering nodig die individueel-gericht is
- Verwijzen naar de mogelijkheid tot beroep

Kwalificatiefase – vanaf schooljaar 2024-2025

- Tijdstip van uitreiking: 30 juni of doorheen het schooljaar
  - Verlenging mogelijk tot start van nieuwe schooljaar (zie eerder)

Getuigschrift OK2

- Beroepsgerichte competenties uit BK of DK behaald
- In voldoende mate de ontwikkelingsdoelen nagestreefd
  - Ontwikkelingsdoelen komen overeen met eindtermen 2^e graad arbeidsmarktfinaliteit - bso

Getuigschrift OV3

- Beroepsgerichte competenties behaald
- In voldoende mate de ontwikkelingsdoelen nagestreefd

- Als een getuigschrift wordt behaald:
  - geen bewijs voor een onderliggende beroeps- of deelkwalificatie meer uitreiken
  - Geen toelating tot gelijknamige integratiefase, m.u.v. komende van de kwalificatiefase niet-duaal

Kwalificatiefase – vanaf schooljaar 2024-2025

Bewijs van beroepskwalificatie

- Beroepsgerichte competenties die een BK vormen behaald

Bewijs van deelkwalificatie

- Beroepsgerichte competenties die een DK vormen behaald

Bewijs van competenties

- Beroepsgerichte competenties bereikt die geen BK of DK vormen
- Niet tegelijk uitreiken van BK en DK die erin vervat zit

Attest van regelmatige lesbijwoning

- Als leerling geen recht heeft op één van de bovenstaande studiebewijzen

Integratiefase – schooljaar 2023–2024/2024–2025

➤ Tijdstip van uitreiking: 30 juni of doorheen het schooljaar

Enkel in niet-duale opleidingen

Getuigschrift van alternerende beroepsopleiding

- Opleiding met vrucht doorlopen
- Naam van de opleiding + naam van de sector
- Aantal uren op school + uren werkervaring
- Ondertekend door directeur, minstens 3 leden van de klassenraad en vertegenwoordiger bedrijf

Attest van alternerende beroepsopleiding

- Opleiding niet met vrucht doorlopen of vroegtijdig beëindigd
- Naam van de opleiding + naam van de sector
- Ondertekend door directeur

+

Getuigschrift OV3

Getuigschrift van verworven competenties

Attest van verworven bekwaamheden

Integratiefase – schooljaar 2023-2024/2024-2025

➤ Tijdstip van uitreiking: 30 juni of doorheen het schooljaar

In duale opleidingen

- Getuigschrift OV3
  - Bewijs van beroepskwalificatie
  - Bewijs van deelkwalificatie
  - Attest van verworven bekwaamheden
  - Attest beroepsonderwijs
- Analoog aan het 2^e jaar van de kwalificatiefase van een duale opleiding

Integratiefase – vanaf schooljaar 2025-2026

- Tijdstip van uitreiking: 30 juni of doorheen het schooljaar
  - Verlenging mogelijk tot start van nieuwe schooljaar (zie eerder)

Getuigschrift OK2

- Beroepsgerichte competenties uit BK of DK behaald
- In voldoende mate de ontwikkelingsdoelen nagestreefd
  - Ontwikkelingsdoelen komen overeen met eindtermen 2^e graad arbeidsmarktfinaliteit - bso

Getuigschrift OV3

- Beroepsgerichte competenties behaald
- In voldoende mate de ontwikkelingsdoelen nagestreefd
- Als een getuigschrift wordt behaald, wordt geen bewijs voor een onderliggende beroeps- of deelkwalificatie uitgereikt.

Integratiefase – vanaf schooljaar 2025-2026

Bewijs van beroepskwalificatie

- Beroepsgerichte competenties die een BK vormen behaald

Bewijs van deelkwalificatie

- Beroepsgerichte competenties die een DK vormen behaald

Bewijs van competenties

- Beroepsgerichte competenties bereikt die geen BK of DK vormen
- *Indien al getuigschrift werd behaald in de gelijknamige (niet-duale) kwalificatiefase. (= Bewijs van de opgedane werkervaring)*

➤ Niet tegelijk uitreiken van BK en DK die erin vervat zit

Attest van regelmatige lesbijwoning

- Als leerling geen recht heeft op één van de bovenstaande studiebewijzen

PAUZE

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

AGODI
AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

Beantwoorden van vragen

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

AGODI
AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

AGODI
AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

**Bedankt voor je aandacht!
Vragen? Neem contact op.**

kristel.deplecker@ond.vlaanderen.be

marc.vandemeirssche@ond.vlaanderen.be

agodi.academie@vlaanderen.be
www.onderwijs.vlaanderen.be/agodi

AGODI
ACADEMIE